

Kesäkuu
1 (2)
K. H. J. J.

14. 06. 2019

R-52, -97819

Hakemus: Etäkäyttöyhteyden tilaus (käytössä ei Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden aineistoa)

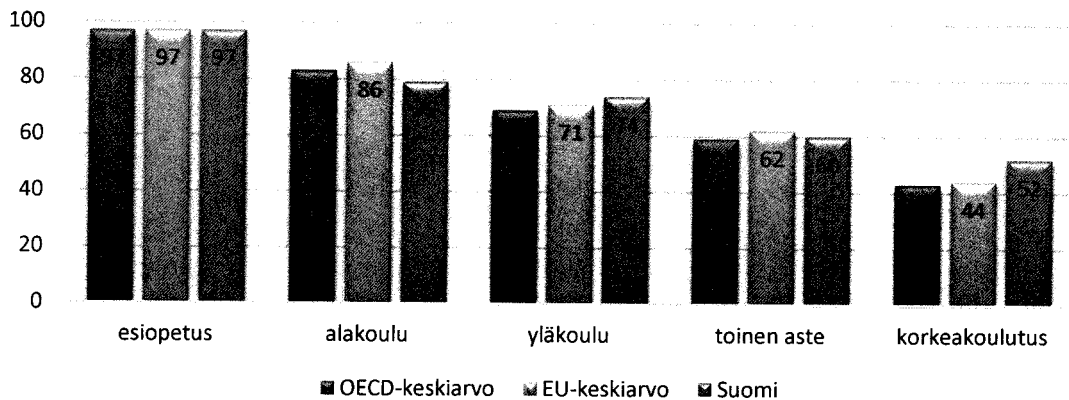
Hakija	Vastuullinen tutkija ja tutkimuslaitos (viranomainen, laitos, yksityinen tutkija) Ville Mankki / Tampereen yliopisto, kasvatustieteiden ja kulttuurin tdk	
	Ammatti Väitöskirjatutkija	
	Sähköpostiosoite ville.mankki@tuni.fi	Puhelin 0505250530
	Lähiosoite Kärjenniitynkatu 16 a 3	
	Postinumero 33580	Postitoimipaikka Tampere
Laskutustiedot	Laskutusasiakas (jos eri kuin hakijan organisaatio), mahdollinen asiakkaan oma viite	
Tietojen käsittelyyn osallistujat	Nimi, organisaatio/osasto (jos eri kuin hakijalla), sähköposti ja matkapuhelinnumero Hakija	
Kaikki henkilöt, jotka käsittelevät yksikkötasoisista tietoa suoraan tai epäsuoraan tunnistein.		
Tietojen käyttötarkoitus	<p>Hankkeen nimi ja kuvaus MIESTEN JA NAISTEN VÄLISET SUORIUTUMISEROT OPETTAJANKOULUTUKSESSA</p> <p>Tutkimuksessa vertaillaan mies- ja naisopiskelijoiden suoriutumista suomalaisessa luokanopettajankoulutuksessa. Suoriutumisindekattoreina hyödynnetään opintojen arvosanojen keskiarvoa, pro gradu -tutkielman arvosanaa, saavutettuja opintopisteitä läsnäololukukautta kohden sekä valmistumista tavoiteajassa (korkeintaan 10 läsnäololukukautta). Aineisto kerätään VIRTJA-palvelusta FIONA-etäkäyttöjärjestelmän avulla (tutkimuksen toteutuksessa tarvittavat muuttujat on listattu liitteeseen 1). Aineisto analysoidaan tilastollisesti käyttämällä riippumattomien tapausten t-testiä (keskiarvosana, tutkielman arvosana sekä opintovauhti) sekä ristiintaulukointia (valmistuminen tavoiteajassa).</p>	
Lyhyt yleiskielinen tiivistelmä, jonka perusteella voi muodostaa yleisen tason käsityksen hankkeesta: mitä tietoja käytetään, mihin tarkoitukseen?		

<p>Käytettävät tietoaineistot</p> <p>Muiden viranomaisten aineistot. Mikäli halutaan käyttää Tilastokeskuksen aineistoja, tulee laatia erikseen käyttöluvahakemus.</p>	<p>☒ Hankkeessa on suunniteltu käytettäväksi muiden viranomaisten aineistoja. ☐ Hakemuksen liitteenä on käyttöluvia muiden organisaatioiden aineistoihin. ☐ Aineistoluettelo on liitteenä.</p> <p>VIRTA-aineisto</p>
<p>Aineiston arvioitu käyttöaika</p>	<p>1 kuukausi välillä 09-11/2019</p>
<p>Hakemusasiakirjojen julkisuus</p>	<p>Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 21 kohdan mukaan asiakirjat, jotka koskevat opinnäytetyön tai tutkimuksen suunnitelmaa tai perusaineistoa taikka teknologista tai muuta kehittämistyötä tai niiden arviointia, ovat salassapidettäviä, jollei ole ilmeistä, että tiedon antaminen niistä ei aiheuta haittaa opinnäytetyön, tutkimuksen tai kehittämistyön suorittamiselle taikka niiden hyödyntämiselle tai sen asianmukaiselle arvioinnille tai tutkijalle taikka tutkimuksen tai kehittämistyön toimeksiantajalle.</p> <p>Hakemus tulisi laatia siten, ettei se sisällä salassapidettäviä tietoja. Tarvittaessa salassapidettävät tiedot tulisi laittaa erilliseen liitteeseen.</p>
<p>Aineiston käyttötapa</p>	<p>Aineiston käyttöoikeutta haetaan ☒ etäkäyttöjärjestelmään Aineistoa käytetään Suomessa ☒ / Suomen ulkopuolella ☐</p> <p>Etäkäyttöyhteys on mahdollinen toteuttaa vain suomalaisen organisaation kautta.</p> <p>Etäkäyttöyhteyden myöntämisen edellytyksenä on, että kaikki tietojen käsittelyyn osallistujat täyttävät etäkäyttösitoumuksen sekä organisaatiolla on voimassaoleva etäkäyttösoyminen.</p> <p>Täytetty lomake palautetaan sähköpostilla osoitteeseen tutkijapalvelut@stat.fi</p>

MIESTEN JA NAISTEN VÄLISET SUORIUTUMISEROT OPETTAJANKOULUTUKSESSA – TUTKIMUSSUUNNITELMA

Tutkimuksen tausta

Kansainvälisissä vertailuissa naisopettajien osuus on yleisesti havaittu korkeaksi. Esimerkiksi OECD-maissa yli kaksi kolmasosaa kaikista opettajista on naisia (OECD, 2018). Naisopettajien suurimmat osuudet ovat painottuneet erityisesti alemmille koulutustasoille, kuten esiopetukseen ja alakouluun (kuvio 1). Viime vuosina naisopettajien osuus opettajakunnasta on niin Suomessa kuin muissakin OECD-maissa entisestään kasvanut (OECD, 2018; Opetushallitus, 2017).

Kuvio 1. Naisopettajien osuus eri koulutustasoilla

Miesopettajien vähäinen määrä näkyy ymmärrettävästi jo opettajankoulutuksessa. Esimerkiksi luokanopettajankoulutuksessa miesopiskelijoiden osuus jämähti lähes 30 vuotta sitten poistetun mieskiintiön jälkeen noin 20 prosenttiin (Uusiautti & Määttä, 2013). Osuus on pysynyt suurin piirtein vastaavana tähän päivään saakka (Opetushallitus, 2017).

Kansainvälisten tutkimusten mukaan nekin miehet, jotka opettajankoulutukseen hakeutuvat ja pääsevät suoriutuvat keskimäärin naisia heikommin niin opettajankoulutuksessa kuin myöhemmin opettajan työssäkin. Miesopiskelijoiden on esimerkiksi havaittu pärjäävän naisia heikommin esimerkiksi matematiikassa, arviointitaidoissa, suunnittelussa sekä kiinnittyvän naisopiskelijoita puutteellisemmin opintoihinsa (Stewart, Coombs & Burston, 2016). Miesopiskelijat myös osoittavat naisopiskelijoita vähemmän sisäisiä (Struyven, Jacobs & Dochy, 2013) ja lapsikeskeisiä motiiveja (Heinz, 2015).

Miesopettajat, erityisesti alemmilla koulutustasoilla, kokevat naisopettajia alhaisempaa työtyytyväisyyttä sekä tuntevat itsensä vähemmän valmistautuneeksi opetustehtäväänsä (Sanatullova-Allison, 2010). Myös Suomessa esimerkiksi miesluokanopettajilla on havaittu naisopettajia alhaisempaa minäpystyvyyttä sekä työtyytyväisyyttä (OECD, 2014).

Tutkimuksen toteutus

Tutkimuksessa vertaillaan mies- ja naisopiskelijoiden suoriutumista suomalaisessa luokanopettajankoulutuksessa. Koska monet edellä kuvatuista kansainvälisissä tutkimuksissa käytetyistä mittareista eivät sovellu suomalaisen opettajankoulutuksen kontekstiin, hyödynnetään

tässä tutkimuksessa saatavilla olevia suoriutumisindekattoreita. Näitä suoriutumisindekattoreita ovat opintojen arvosanojen keskiarvo, pro gradu –tutkielman arvosana, saavutetut opintopisteet läsnäololukukautta kohden sekä valmistuminen tavoiteajassa (korkeintaan 10 läsnäololukukautta).

Aineisto kerätään VIRTIA-palvelusta FIONA-etäkäyttöjärjestelmän avulla (tutkimuksen toteutuksessa tarvittavat muuttujat on listattu liitteeseen 1). Aineisto analysoidaan tilastollisesti käyttämällä riippumattomien tapausten t-testiä (keskiarvosana, tutkielman arvosana sekä opintovauhti) sekä ristiintaulukointia (valmistuminen tavoiteajassa).

Koska aineisto ei sisällä suoria tunnisteita ja aineisto analysoidaan tilastollisesti, ei opiskelijarekisteriin sisältyvien opettajaopiskelijoiden henkilöllisyys paljastu. Aineiston käsittely tapahtuu kokonaisuudessaan järjestelmän sisällä. Järjestelmän ulkopuolelle tuodaan ainoastaan tulostietoja, jotka eivät ole yksikködataa eli niistä ei ole mahdollista välillisestikään päätellä yksilöä.

Pilottitutkimuksen tulokset

Tampereen yliopistossa luokanopettajakoulutuksessa vuosina 2008–2014 aloittaneiden mies- ja naisopiskelijoiden vertailussa havaittiin, että naisopiskelijat saavat paitsi parempia opinto- ja tutkielma-arvosanoja myös etenevät opinnoissaan miehiä nopeammin. Valmistumisajoissa ei havaittu eroa mies- ja naisopiskelijoiden välillä. Lisätutkimustietoa kuitenkin tarvitaan siitä, onko kyseessä laajemmin suomalaista luokanopettajakoulutusta koskeva vai ainoastaan yksittäiseen tiedekuntaan kiinnittyvä ilmiö.

Tutkimuksen raportointi

Tutkimus raportoidaan englannin kielellä ja tarjotaan julkaistavaksi kansainvälisessä opettajankoulutukseen keskittyvässä joulalissa.

Tutkimuksen vastuhenkilö

Ville Mankki
Väitöskirjatutkija
Tampereen yliopisto
Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta
p. 0505250530
email: ville.mankki@tuni.fi

Lähteet

Heinz, M. 2015. Why choose teaching? An international review of empirical studies exploring student teachers' career motivations and levels of commitment to teaching. *Educational Research and Evaluation* 21 (3): 258–297. doi: 10.1080/13803611.2015.1018278.

OECD. 2014. *New Insights from TALIS 2013: Teaching and Learning in Primary and Upper Secondary Education*. Paris: OECD Publishing.

- OECD. 2018. *Education at a Glance 2018: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing.
- Opetushallitus. 2017. *Opettajat ja rehtorit Suomessa*. Helsinki: Opetushallitus.
- Sanatullova-Allison, E. 2010. Why men become elementary school teachers: insights from an elementary teacher education program. *Action in Teacher Education* 31 (4): 28–40. doi: 10.1080/01626620.2010.10463533.
- Stewart, S., Coombs, L. & Burston, B. 2016. What's sex got to do with it? The preparation of elementary male teacher candidates. *Journal for Multicultural Education* 10 (1): 2–18. doi: 10.1108/JME-07-2015-0024.
- Struyven, K., Jacobs, K. and Dochy, F. 2013. Why Do They Want to Teach? The Multiple Reasons of Different Groups of Students for Undertaking Teacher Education. *European Journal of Psychology of Education* 28: 1007–1022. doi: 10.1007/s10212-012-0151-4.
- Uusiautti, S. & Määttä, K. 2013. Who is a suitable teacher? The over-100-year long history of student selection for teacher training in Finland. *International Journal of Sciences* 2 (3): 109–118. <https://www.ijsciences.com/pub/pdf/V2-201303-17.pdf>

LIITE 1.

Opiskelijarekisteriaineisto, joka sisältää tiettyinä vuosina (esimerkiksi vuosina 2012-13) luokanopettajakoulutuksessa Helsingin yliopistossa, Jyväskylän yliopistossa, Itä-Suomen yliopistossa (Joensuun ja Savonlinnan kampukset), Lapin yliopistossa, Oulun yliopistossa, Tampereen yliopistossa sekä Turun yliopistossa (Turun ja Rauman kampukset) opintonsa aloittaneet opiskelijat. Aineiston tulisi sisältää seuraavat muuttujat:

- koulutuksen alkamisvuosi
- sukupuoli
- arvosanojen keskiarvo (painotettu kurssikohtaisella opintopistemäärällä)
- pro gradun arvosana
- opintopisteiden kokonaismäärä
- opintopisteet 1. vuonna, 2. vuonna [...] 5. vuonna
- läsnäololukukaudet
- tieto valmistumisesta (tutkinnon suorittamisen loppusyy: valmistuminen, kesken, keskeytynyt jne.)